

UFFE I BAR MLECZNY

1. Popatrz na zdjęcie. Czy wiesz, co można zamówić w tym miejscu? Czy w Twoim kraju są takie miejsca?

2. Odpowiedz na pytania.

- a) Czy byłeś | byłaś kiedykolwiek w Białymstoku?
- b) Czy gdziekolwiek widziałeś | widziałaś bary mleczne?
- c) Czy z kimkolwiek rozmawiasz po polsku?
- d) Czy piszesz do kogokolwiek maile po polsku?
- e) Czy chciałbyś cokolwiek zmienić w swoim życiu?

3. Czy znasz te słowa?

• tłusty	• boczek	• skromny
• namawiać namówić	• kapuśniak	• jadłospis

4. Przeczytaj tekst lub posłuchaj go [22]. Powiedz, jakie życie lubi Uffe.

Uffe jest Duńczykiem i studiuje prawo w Kopenhadze. Kiedyś studiował filozofię i sławistykę, dlatego bardzo dobrze mówi po rosyjsku i po polsku. Kiedy ma wolny czas, zawsze odwiedza swoich znajomych gdzieś na prowincji, bo nie lubi dużych, głośniejszych miast.

Nigdy nie był w Białymstoku, dlatego tym razem odwiedził tam Maćka i Anię. W pociągu ktoś go zapytał:

– Był pan kiedyś w Białymstoku?

– Nie, nigdy tam nie byłem, ale wszyscy polecali mi to miasto na weekend.

– Tak, to dobry wybór. Poza wszystkimi atrakcjami, proszę odwiedzić bar mleczny *Topolanka*.

– Kto tam chodzi i co tam się je? Gdzie to jest? Gdzieś w centrum?

– Wszyscy studenci w Białymstoku znają to miejsce. Tam się je wszystko. Zapyta pan swoich polskich znajomych.

Maciek i Ania przyjechali po Uffego na dworzec.

– Uffe, mamy dla ciebie niespodziankę. Dzisiaj idziemy na grilla do naszych rodziców. Będzie dużo ludzi i dużo jedzenia.

Rzeczywiście tak było. Wszyscy jedli dużo kielbasy i mięsa, słuchali głośnej muzyki, śpiewali, pili dużo piwa i rozmawiali o wszystkim i o niczym. Uffe prawie niczego nie chciał jeść, bo jedzenie było dla niego za tłuste. Wszyscy jednak go namawiali, dlatego spróbował kawałka kielbasy śląskiej i boczku.

– Nigdy już nie pójde na grilla w Polsce – pomyślał Uffe. – Po co tyle jedzenia i hałasu?

Następnego dnia Uffe, Maciek, Ania i ich znajomi zaczęli zwiedzać miasto i okolice. Park i pałac Branickich, Planty, Cerkiew Św. Mikołaja, Rynek Kościuszki, potem miał być znów grill.

– Nie, ja już nie chcę iść na grilla. Kiedy ostatnio byliście w barze mlecznym *Topolanka*? – zapytał Uffe.

– Nigdy tam nie chodzimy. To jakieś dziwne miejsce. Nie zamówilibyśmy tam niczego.

Nikt nie chciał pójść z Uffem do baru *Topolanka*, więc nikomu nic nie powiedział i poszedł tam sam.

Przy każdym stoliku ktoś siedział, ale nikt z nikim nie rozmawiał. Uffe szybko zrozumiał, że może zająć miejsce przy stoliku, przy którym ktoś już siedzi. Wszyscy jedli z apetytem. Porcje nie były duże. Można było poprosić nawet o połowę porcji. Uffe zamówił kapuśniak, ryż z jabłkami i cynamonem, pół porcji pierogów z truskawkami i kompot z wiśni. Po wczorajszym grillu nie chciał jeść niczego z mięsem, ani o niczym tak dzisiaj nie marzył jak o warzywach i owocach. Wszystkie dania były smaczne i Uffe mógł w spokoju zjeść swój skromny polski obiad. Nigdzie i nigdy w życiu nie widział tak długiego jadłospisu. Pomyślał, że teraz gdy będzie w Polsce, zawsze będzie chodził do barów mlecznych.

5. Napisz pięć pytań do tekstu. Zadaj je innym. W pytaniach użyj słów: kto, kogo, komu, z kim, o kim, co, czego, czemu, z czym, o czym.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Uzupełnij zdania.

- a) Teraz nie myślę o (nic).
- b) On (nic) nie zamówił.
- c) Przy stole Uffe z (nikt) nie rozmawiał.
- d) Jutro nie pójde do (nikt). Zostanę w domu.
- e) Musiałem ze (wszyscy) porozmawiać.
- f) Byłem we (wszystkie) dużych polskich miastach.

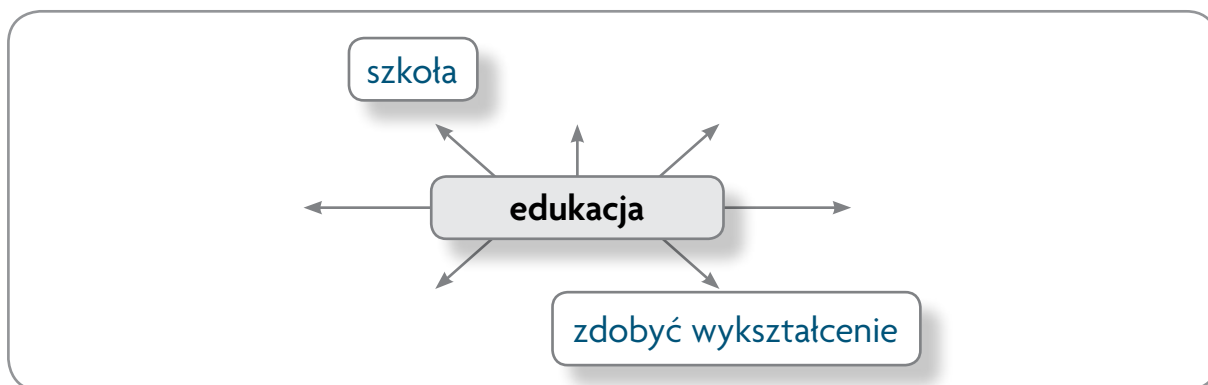
7. Poszukaj jadłospisu baru mlecznego. Powiedz, co chciałbyś | chciałybyś zjeść?

KOBIETA Z KRWI I KOŚCI

1. Czy wiesz, kim jest kobieta na zdjęciu?

2. Uzupełnij asocjogram.

3. Czy znasz te słowa i wyrażenia?

● pochodzić z...	● nagroda
● postanawiać postanowić	● zostać profesorem
● zdolna uczennica	● dziedzina
● obmyślać obmyślić plan	● dwukrotnie
● odbywać odbyć praktykę	● naukowiec
● licencjat	● pozbawiać pozbawić
● zaowocować	● o mały włos
● małżeństwo	● wnuk wnuczka
● wymyślać wymyślić termin	● żenić się ożenić się
● odkrywać odkryć pierwiastek	

4. Przeczytaj tekst lub posłuchaj go [6]. Odpowiedz na pytania.

- a) Co musiała zrobić Maria, żeby zdobyć wykształcenie?
- b) Jakie były sukcesy naukowe Marii Skłodowskiej-Curie?

Okazało się, że Wiktor, kolega Natalii i Roberta, pół Włoch, pół Polak, nie wie, skąd pochodziła Maria Skłodowska-Curie. Natalia postanowiła mu o niej opowiedzieć. Siedzą teraz w kawiarni przy Placu Zbawiciela i piją kawę. Natalia opowiada, Wiktor słucha, a Roberto się opala.

Maria Skłodowska urodziła się w Warszawie w 1867 roku. Od dzieciństwa interesowała się nauką. Jej ojciec był nauczycielem fizyki i matematyki, kuzyn – fizykiem i chemikiem, a siostra i brat – lekarzami. Maria była bardzo zdolną uczennicą. Skończyła gimnazjum ze złotym medalem w wieku 15 lat.

Kiedy kończyła tę szkołę, wiedziała, że będzie jej trudno kontynuować naukę w Warszawie. W tamtych czasach kobiety nie mogły studiować na polskich uniwersytetach. Maria i jej starsza siostra Bronisława postanowiły kontynuować edukację w Paryżu.

Dziewczyny obmyśliły plan. Najpierw wyjechała Bronisława, a w tym samym czasie Maria pracowała jako guwernantka w prywatnych domach, aby zarobić pieniądze na pobyt i edukację siostry w Paryżu. Ta sytuacja trwała kilka lat. Maria przeprowadziła się do Paryża w 1891 roku, kiedy jej siostra została lekarzem. Tuż przed wyjazdem do Paryża Maria odbyła jeszcze praktykę w laboratorium chemicznym.

Życie w Paryżu nie było łatwe. Maria zaczęła studia na Sorbonie, ale na początku musiała bardzo intensywnie pracować nad swoim francuskim. Spędzała w bibliotece praktycznie każdy dzień. Przez cały czas brakowało jej też pieniędzy. Po kilku latach Maria zrobiła licencjat z fizyki (z pierwszą lokatą) i matematyki (z drugą lokatą).

Po studiach dostała stypendium naukowe, a krótko potem poznała u przyjaciół starszego o osiem lat fizyka Pierre’a Curie. Wzięli ślub cywilny w 1895 roku, a w podróż poślubną pojechali na rowerach. Ta znajomość zaowocowała wspólną karierą naukową. To Maria wymyśliła termin „radioaktywność”, to ona razem z mężem odkryła dwa pierwiastki (polon i rad), a w 1903 roku została pierwszą kobietą uhonorowaną Nagrodą Nobla. Po śmierci męża została pierwszą kobietą profesorem na Sorbonie, a w 1911 roku dostała drugą Nagrodę Nobla, tym razem w dziedzinie chemii.

Maria Skłodowska-Curie była pierwszą osobą dwukrotnie uhonorowaną tą nagrodą i pierwszą kobietą, która dostała nagrodę Nobla z chemii. Warto wiedzieć, że drugą laureatką tej samej nagrody, w tej samej dziedzinie, była córka Marii i Pierre’a – Irène Joliot-Curie. Było to w 1935 roku. Maria Skłodowska-Curie była nie tylko naukowcem, ale też matką Irène i Ève, pasjonatką wycieczek rowerowych, inicjatorką otwarcia Instytutu Radowego w Polsce, poliglotką, jedną z pierwszych kobiet, które zrobiły prawo jazdy, a także bohaterką skandalu, który zbulwersował Francję. Jej romans z Paulem Langevinem trwał rok i o mały włos nie pozbawił Marii drugiej nagrody Nobla. Ta

miłosna historia miała ciekawą kontynuację – wnuk Paula, Michel, ożenił się wiele lat później z Hélène, wnuczką Marii. Kim byli Hélène i Michel? Fizykami nuklearnymi.

5. Przeczytaj tekst lub posłuchaj go jeszcze raz. Odpowiedz na pytania.

- a) Jaką uczennicą była Maria?
- b) Dlaczego Maria i jej siostra nie mogły studiować w Polsce?
- c) Co robiła Maria, kiedy jej siostra studiowała w Paryżu? Dlaczego?
- d) Co zrobiła Maria na krótko przed wyjazdem do Paryża?
- e) Jak wyglądało studenckie życie Marii?
- f) Jaką studentką była Maria?
- g) W którym roku był ślub Marii i Pierre’a?
- h) Czym są polon i rad?
- i) Kiedy Maria dostała pracę na Sorbonie?
- j) Co wydarzyło się w 1911 roku?
- k) Dlaczego Maria mogła nie dostać drugiej Nagrody Nobla?

6. Zdecyduj, czy to prawda (P), czy nieprawda (N).

a) Maria pochodziła z rodziny o tradycjach naukowych.	P/N
b) Maria poznała Pierre’a w laboratorium.	P/N
c) Maria i Pierre wzięli ślub kościelny.	P/N
d) Maria nie lubiła jeździć na rowerze.	P/N
e) Maria była pierwszą osobą, która dostała nagrodę Nobla dwa razy.	P/N
f) Córką Marii i Pierre’a też była naukowcem.	P/N
g) Maria nie jeździła samochodem.	P/N
h) Hélène była córką Marii i Paula.	P/N

7. Ułóż zdania na podstawie podanych informacji. Użyj wyrażeń podanych w nawiasach. Zwróć uwagę na chronologię (1 2)

1 gimnazjum 2 guwernantka (przedtem)

Maria pracowała jako guwernantka, ale przedtem skończyła gimnazjum.

1 laboratorium 2 wyjazd do Paryża (zanim)

.....

1 licencjat na Sorbonie 2 stypendium naukowe (wcześniej)

.....

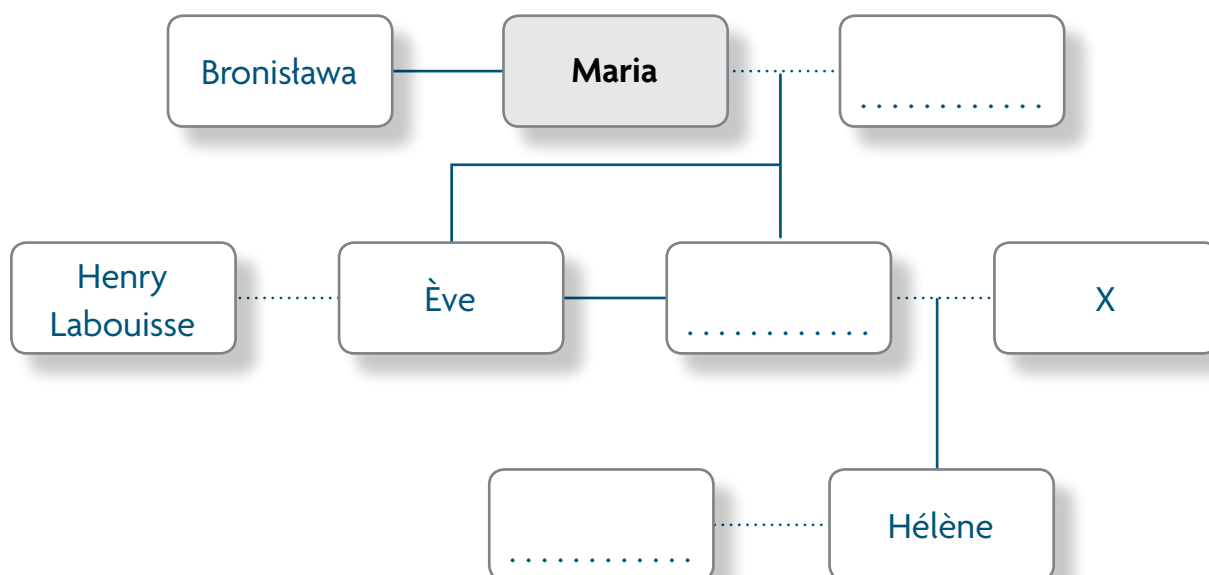
1 ślub z Pierre'em 2 podróż poślubna na rowerach (potem)

1 termin „radioaktywność” 2 pierwsza nagroda Nobla (zanim)

1 profesura na Sorbonie 2 druga nagroda Nobla (wcześniej)

8. Jesteś detektywem. Zrekonstruuj część drzewa genealogicznego Marii Skłodowskiej-Curie. Znajdź w internecie informacje na temat osoby X. Kim była ta osoba?

Jak myślisz, która z tych osób żartowała, że jest czarną owcą, bo w jej rodzinie *było pięć nagród Nobla*. Dwie dla matki, jedna dla ojca, jedna dla siostry i szwagra oraz jedna dla męża. Tylko mnie się nie udało...?

9. Jesteś dziennikarzem i robisz wywiad z Marią Skłodowską-Curie. Przygotuj dziesięć pytań o jej życiu.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. Kto jest najbardziej znaną kobietą w Twoim kraju? Przedstaw ją krótko.